

STICHTING HET NATIONALE PARK DE HOGE VELUWE

Basisonderwijs docentenhandleiding lesbrief 'Als je goed kijkt'

Inleiding

In Het Nationale Park De Hoge Veluwe kun je van alles doen en ontdekken. Het Park bestaat uit maar liefst 5.400 hectare bos, heide, vennen en stuifzand. Er leeft een enorm aantal verschillende plant- en diersoorten, zoals edelherten, wilde zwijnen, moeflons, en vele soorten vogels en insecten.

Daarnaast kent het park een rijke geschiedenis.

Tijdens deze les maken de leerlingen op een spannende manier kennis met de vele gezichten van Het Nationale Park De Hoge Veluwe. Leerlingen gaan na het zien van een korte film op ontdekkingstocht door het Park en ontrafelen de mysteries van het park.

Doelgroep en doelstelling

De lesbrief 'Als je goed kijkt' is speciaal ontwikkeld voor het basisonderwijs en sluit aan bij de kerndoelen Mens en Samenleving, Natuur en Techniek en Ruimte binnen het leergebied Oriëntatie op Jezelf en de Wereld. Op een laagdrempelige wijze doen de leerlingen nieuwe kennis, vaardigheden en inzichten op aan de hand van speurvragen. Door in groepjes te werken worden ze gestimuleerd tot kijken, overleggen en keuzes maken.

De les bestaat uit drie onderdelen: een korte film, een groepsgewijs bezoek aan het Park aan de hand van de speurvragen en een afsluitende creatieve opdracht die zowel in het Park als na afloop op school gemaakt kan worden. Doel van de les is de leerlingen op een laagdrempelige wijze kennis te laten maken met Het Nationale Park De Hoge Veluwe en ze zich in een breder verband laten oriënteren op de wereld om hen heen. Benodigdheden zijn pen, papier, en optioneel een fotocamera.

Film

In de korte film 'Als je goed kijkt' komen diverse bijzondere aspecten van Het Nationale Park De Hoge Veluwe aan bod. De boswachter van het Park neemt de kijkers mee het Park in. Hij leert ze spoorzoeken, laat zien welke landschappen er allemaal zijn en vertelt over de dieren die in het Park leven. Het doel is dat de leerlingen na het zien van de film zelf aan de slag gaan in het Park aan de hand van een aantal 'speurvragen'. Ze worden gemotiveerd om op een andere manier te kijken en de verrassingen die het Park in petto heeft te ontdekken.

Speurvragen

Na het zien van de film worden de leerlingen in twee groepen verdeeld en gaat u en een tweede begeleider met hen het Park in op de witte fietsen. U kunt een plattegrond van het Park kopen bij de ingang of het Bezoekerscentrum van het Park, waar ook de fietsen staan. U kunt zelf bepalen welke route u fietst en hoe lang u hieraan wilt besteden. In het Park aangekomen kunt u de speurvragen uitdelen aan de leerlingen, waarna zij ermee aan de slag gaan. De vragen zijn gebaseerd op wat de

boswachter in de film verteld heeft en zijn bedoeld om de leerlingen aan te sporen verder te denken en creatieve antwoorden te verzinnen. De speurvragen zijn onderverdeeld in een aantal thema's: 'De boswachter', 'Het landschap', 'Hoe was het vroeger?', 'Wilde beesten' en 'Spoorzoeken!'. De leerlingen schrijven hun antwoorden op. Deze kunt u aan het eind van de route klassikaal bespreken.

Opdracht

De afsluitende opdracht stelt de kinderen in staat om alle indrukken uit het Park te vertalen naar hun eigen fantasiewereld. Ze zijn nu volleurde spoorzoekers! Ze kunnen bijvoorbeeld een collage maken van de foto's die ze gemaakt hebben tijdens hun tocht in het park of een tekening of schilderij maken van de mooiste sporen of holletjes die ze gezien hebben en de dieren die daarbij horen. U kunt aan deze opdracht uiteraard ook uw eigen invulling geven.

Speurvragen

De boswachter

De vragen rondom het thema 'De boswachter' geven aanleiding de leerlingen na te laten denken over natuurbehoud- en beheer. Het Park is een natuurgebied, een afgebakend gebied waarin de natuur zoveel mogelijk onaangestast blijft. Planten en dieren worden er beschermd door hun leefgebied in stand te houden of te herstellen.. Er wordt geprobeerd om de planten en dieren weer in evenwicht te brengen. Het Nationale Park De Hoge Veluwe maakt onderdeel uit van het Nederlands cultuuroed. Bij het behandelen van deze speurvragen kan aangestuurd worden op het belang van de natuur. De vragen zetten de kinderen aan tot nadenken over de natuur om hen heen en de rol die de mens daarin speelt.

Het landschap

Het diverse landschap van Park De Hoge Veluwe is één van de dingen die het Park zo uniek maken. De speurvragen rondom dit thema zetten aan tot nadenken over verschillen tussen landschappen en de dieren die er leven. Door de leerlingen te stimuleren te benoemen wat de verschillen zijn tussen het bos en de heide, of tussen de grasvlakte en het stuifzandgebied, kan duidelijk gemaakt worden dat dit volstrekt van elkaar verschillende leefgebieden zijn.

Het uitrekenen van de leeftijd van een boom wijst uit dat sommige bomen hier al eeuwen staan. Zo ontwikkelen de leerlingen (historisch) tijdsbesef en worden ze gewezen op het belang van het behoud van het bos. Ook is het interessant om de leerlingen het verschil tussen het aangelegde en het natuurlijke bos te laten zien. In het aangelegde bos staan de bomen netjes op een rij, dicht op elkaar. In het natuurlijke bos voelen de planten en dieren zich meer thuis, hier mogen dode bomen omvallen en blijven liggen en staan de bomen en struiken kriskras door elkaar. Hier kan wederom aangesloten worden op de rol van de mens in de natuur.

Hoe was het vroeger?

Het Park kent een rijke geschiedenis. De verhalen van Anton en Helene Kröller-Müller illustreren de rijkdom aan cultuur en natuur die het Park kenmerkt. Het Park is gesticht is aan het begin van de twintigste eeuw door het echtpaar Kröller-Müller. Anton was een succesvol zakenman. Hij was een fervent jager en kocht daarom vanaf 1909 in meerdere fasen een jachtterrein, De Hoge Veluwe. Helene was een enthousiast kunstverzamelaarster. Samen hadden Anton en Helene een ideaal: natuur en cultuur samenbrengen in het belang van het algemeen. Door de leerlingen te vertellen dat

wat zij om zich heen zien ooit begon bij Anton en Helene leren ze het heden te verbinden met het verleden. De speurvragen rondom dit thema laten de kinderen nadenken over de jacht, en daaraan gekoppeld de zorg voor de natuur.

Wilde beesten

De enorme diversiteit aan dieren die het Park herbergt is bij uitstek een thema dat tijdens de wandeling door het park door de leerlingen ontdekt kan worden. De leerlingen worden gestimuleerd verschillende diersoorten te herkennen en te zien dat er nog veel meer beestjes leven dan ze in eerste instantie denken. Door goed te kijken en te luisteren zullen ze steeds meer ontdekken. Zo leren ze dieren herkennen, onderscheiden, en leren ze hoe ze functioneren in hun omgeving.

Spoorzoeken!

De leerlingen gaan aan de slag met de tips van de boswachter uit de film en gaan zelf spoorzoeken. Door de verschillende sporen te leren herkennen en te koppelen aan een bepaald dier leren zij over het dierenrijk in het Park. Zelf of in kleine groepjes op zoek gaan vergroot de spanning van het spoorzoeken en het vinden van de sporen.

'Als je goed kijkt' is geproduceerd door IDTV Docs in opdracht van Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe. De film en de lesbrief zijn mede mogelijk gemaakt door de provincie Gelderland en Noaber Foundation.

© 2011

STICHTING HET NATIONALE PARK
DE HOGE VELUWE